

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економіки підприємства

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ТА
ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІН
ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ (для студентів II курсу
спеціальності 076 – “Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність”)**

Львів 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	.....	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	.....	6
1.1. Вибір теми	.....	6
1.2. Пошук та ознайомлення з літературними джерелами та інформаційними ресурсами	.....	6
1.3. Складання плану курсової роботи	.....	7
1.4. Затвердження плану керівником	.....	7
1.5. виконання курсової роботи	.....	7
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ	.....	8
2.1. Титульний аркуш	.....	8
2.2. Завдання на курсову роботу	.....	8
2.3. Зміст курсової роботи	.....	8
2.4. Вступ	.....	9
2.5. Основна частина курсової роботи	.....	10
2.6. Висновки курсової роботи	.....	11
2.7. Список використаних джерел	.....	11
2.8. Додатки	.....	11
РОЗДІЛ 3. ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗДІЛІВ КУРСОВОЇ РОБОТИ	.....	13
3.1. Рекомендації для написання першого розділу	.....	13
3.2. Рекомендації для написання другого розділу	.....	14
3.3. Рекомендації по написанню третього розділу	.....	16
РОЗДІЛ 4. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	.....	17
4.1. Загальні вимоги	.....	17
4.2. Нумерації	.....	17
4.3.Переліки	.....	18
4.4. Примітки	.....	18
4.5. Таблиці	.....	18
4.6. Ілюстрації	.....	20
4.7. Формули	.....	21
4.8. Посилання	.....	22
4.9. Бібліографічні описи	.....	22
4.10. Вимоги до оформлення ілюстративного матеріалу у додатках	.....	23
РОЗДІЛ 5. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ	.....	24

РОЗДІЛ 6.	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	25
РОЗДІЛ 7.	ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІН ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	26
	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	27
Додаток А	Титульний аркуш курсової роботи	
Додаток Б	Завдання на курсову роботу	
Додаток В	Зміст курсової роботи	

ВСТУП

При вивченні дисциплін професійної та практичної підготовки важливе значення має виконання курсової роботи. Вона призначена для студентів освітнього ступеня бакалавр галузі знань 07 “Управління та адміністрування” спеціальності 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”.

Метою виконання курсової роботи є:

- поглиблення знань студентів з актуальних проблем підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- систематизація отриманих теоретичних знань з дисциплін професійно-практичної підготовки, зокрема: “Основи бізнесу”; “Бізнес-лідерство”; “Аналіз характеристик товарів та послуг”; “Франчайзинг як форма ведення бізнесу”, “Інфраструктура бізнесу”;
- розвиток умінь самостійного критичного опрацювання наукових джерел;
- формування дослідницьких умінь студентів;
- стимулювання студентів до самостійного наукового пошуку;
- розвиток уміння аналізувати передовий досвід та узагальнювати власні спостереження;
- формування вміння практичної реалізації результатів дослідження проблеми в самостійно виконаних дослідженнях;
- закріплення та використання отриманих теоретичних знання при вирішенні конкретних науково-практичних завдань;
- формування у студентів уміння і навички застосування методів та інструментарію для обґрунтування економічно ефективних напрямів розвитку підприємницьких бізнес-структур.

Основними *завданнями* написання курсової роботи з дисциплін професійної та практичної підготовки є навчити студентів:

- самостійно здійснювати пошук нормативно-правової, наукової та навчально-методичної літератури, аналізувати її та робити власні висновки;
- здійснювати теоретико-методологічне дослідження за обраною тематикою;
- на прикладі конкретного підприємства виконувати дослідження внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства, його сильних та слабких сторін, виявляти закономірності його розвитку;

- визначати та аналізувати основні показники фінансового стану підприємства, розробляти рішення щодо їх поліпшення;
  - розробляти способи і шляхи вдосконалення діяльності підприємницьких бізнес-структур відповідно до обраної тематики;
  - готувати доповідь та наочні матеріали, що передають основний зміст курсової роботи і пропозиції автора з подальшим публічним їх захистом.
- Виконання курсової роботи з дисциплін професійної та практичної

підготовки орієнтує студентів на:

- 1) вивчення системних характеристик теорії та практики підприємницької діяльності;
- 2) оволодіння практичними навиками у застосуванні інструментарію для визначення основних економічних та фінансових показників суб'єктів господарювання;
- 3) набуття вмінь використовувати результати досліджень для вдосконалення результативності функціонування підприємницьких бізнес-структур;
- 4) вивчення характеристик об'єктів підприємницької діяльності;
- 5) розуміння сучасних нетрадиційних форм бізнес-структур.

Тематика курсових робіт із дисциплін професійної та практичної підготовки є актуальною, має відповідну практичну спрямованість, відповідає сучасному розвитку економічної науки та практики, охоплює основні напрями, розділи та теми дисциплін.

Сформовані теми курсових для студентів освітнього ступеня бакалавр галузі знань 07 “Управління та адміністрування” спеціальності 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність” відповідають сучасному розвитку економічної науки, господарської практики та напрямам наукових досліджень кафедри економіки підприємства. Значна увага у них приділяється дослідженню закономірностей формування і підтримки економічних процесів підприємницьких бізнес-структур та їх розвитку у сучасних ринкових умовах.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Процес підготовки, виконання та захисту курсової роботи складається з наступних етапів:

- вибір теми;
- пошук та ознайомлення з літературними джерелами та інформаційними ресурсами за обраною темою;
- складання плану курсової роботи та затвердження його керівником;
- вивчення відібраної літератури та матеріалів, їх систематизація та опрацювання;
- написання курсової роботи;
- захист курсової роботи.

1.1. Вибір теми.

Тематика курсових робіт розробляється і затверджується кафедрою економіки підприємства. Студент обирає тему курсової роботи і відповідно йому призначається науковий керівник. В окремих випадках, за узгодженням із керівником та завідувачем кафедри, студент може змінити назву теми, надати їй бажаний напрям, запропонувати іншу тему, що не входить у рекомендований кафедрою перелік.

1.2. Пошук та ознайомлення з літературними джерелами та інформаційними ресурсами за обраною темою.

Наступним етапом є підбір літературних джерел, нормативних актів, інтернет-ресурсів, що відповідають темі курсової роботи та ознайомлення з їх змістом. При цьому студентам слід звертатися до найновіших видань, оскільки це дозволяє врахувати сучасні тенденції науково-прикладних досліджень за обраною проблематикою, яка розкривається в темі курсової роботи.

Погоджуючи з керівником список відібраної літератури, потрібно проконсультуватись, які зміни і доповнення варто врахувати при її вивченні. Кафедра рекомендує приблизний перелік літератури, що є обов'язковими для ознайомлення при підготовці обраної теми курсової роботи.

Після ознайомлення з літературою студент повинен зорієнтуватися в основних розділах курсової роботи з обраної теми, в послідовності їх викладу.

1.3. Складання плану курсової роботи.

План курсової роботи повинен бути ретельно продуманий. Насамперед необхідно конкретно сформулювати основні питання, що будуть розглядатися в кожному із розділів, і дати їм відповідні назви. Потім уважно розглянути структуру та змістове наповнення кожного з розділів, що дасть змогу визначити напрями дослідження, які повинні бути відображеними відповідно до плану.

1.4. Затвердження плану керівником.

План представляється на узгодження керівнику для уточнення змісту, питань та параграфів курсової роботи. Тільки після затвердження плану студент починає працювати над розділами курсової роботи.

1.5. Виконання курсової роботи.

Основними вимогами до виконання курсової роботи є: обґрунтування мети, завдань, об'єкту та предмету дослідження, опрацювання теоретичних основ теми, проведення системного аналізу досліджуваного об'єкту, виявлення проблем, шляхів та механізмів їх розв'язання, обґрунтування шляхів та заходів вдосконалення щодо діяльності підприємницьких бізнес-структур у досліджуваній сфері. Обов'язковим є супроводження дослідження курсової роботи ілюстративним, статистичним та табличним матеріалами, опрацювання достатньої кількості інформаційних джерел, що комплексно досліджують тему, оформлення роботи відповідно до встановлених вимог.

При оформленні курсової роботи необхідно керуватися рекомендаціями, представленими нижче.

РОЗДІЛ 2

СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна складатися з таких елементів:

- титульна аркуш;
- завдання на курсову роботу;
- зміст;
- вступ (1,5-2 стор.);
- основна частина (3 розділи);
- висновки (2-3 стор.);
- список використаних джерел;
- додатки.

2.1. Титульний аркуш.

Титульний аркуш курсової роботи містить:

- найменування закладу вищої освіти, де виконана курсова робота;
- назву кафедри, на якій навчається студент;
- курс та шифр групи студента;
- галузь знань та спеціальність, за якою здобувається освіта;
- прізвище, ім'я та по батькові студента;
- посада, науковий ступінь, прізвище, ім'я та по батькові наукового керівника роботи.

Титульний аркуш включається до загальної нумерації сторінок. Номер сторінки на титульному аркуші не проставляють.

Титульний аркуш потрібно подати в друкованому вигляді й оформити за зразком, представленим у додатку А.

2.2. Завдання на курсову роботу.

Завдання на курсову роботу видається науковим керівником. Зразок завдання представлено у додатку Б.

2.3. Зміст курсової роботи.

Зміст розташовують безпосередньо після завдання на курсову роботу, починаючи з нової сторінки. До змісту включають: вступ; послідовно перелічені назви всіх розділів та підрозділів; висновки; список використаних джерел; першу сторінку додатків (Додаток В). У змісті курсової роботи зазначаються усі сторінки складових елементів.

2.4. Вступ.

У вступі розкривають актуальність і стан наукової теми, її значущість та обґрунтовують необхідність проведення дослідження. Заголовок друкують за наступним зразком: “ВСТУП” (Times New Roman; розмір шрифту – 14, заголовні літери, напівжирні, розміщується посередині тексту без абзацного відступу). Далі подають загальну характеристику роботи в рекомендованій нижче послідовності:

- актуальність теми – шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими вирішеннями проблеми (наукового завдання) обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва, особливо на користь України. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Достатньо кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання;
- мета та завдання – дослідження – формулюють мету роботи та поділяють її на декілька завдань, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети;
- об’єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення;
- предмет дослідження – частина об’єкта роботи, на яку спрямована основна увага курсової роботи;
- методи дослідження – подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети, коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом;
- характеристика змісту розділів – коротко описується основні питання тексту дослідження, який представлено у розділах.

Обсяг вступу повинен становити 2 сторінки курсової роботи.

2.5. Основна частина курсової роботи.

Основна частина курсової роботи включає три розділи. Перший і другий розділи мають включати по два підрозділи (параграфи).

Кожен із розділів слід розпочинати із нового аркуша. Підрозділи продовжують на тій же сторінці через один відступ.

Приклад оформлення заголовку першого розділу:

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО–МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ

(Times New Roman; розмір шрифту – 14, заголовні літери, напівжирні, розміщується посередині тексту без абзацного відступу, крапку після номеру розділу та в кінці речення не ставлять, якщо розділ складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою).

Підрозділи нумеруються наскрізно за наступним зразком: 1.1., 1.2. і т.д., напівжирним шрифтом з абзацного відступу. Заголовки підрозділів друкують після нумерації (у тому ж рядку) маленькими напівжирними літерами (крім першої великої). В кінці назви заголовку ставлять крапку. Підрозділи не подаються з нового листка, відстань між заголовком підпункту та попереднім текстом повинна становити 2 інтервали. Орієнтовані назви розділів наведені в додатку В.

У першому (теоретичному) розділі розкривають сутність основних економічних категорій, принципи, класифікаційні ознаки, чинники тощо. Також подається огляд літературних джерел щодо розвитку наукової думки за обраною проблематикою.

Другий (аналітичний) розділ повинен бути присвячений аналізу господарської діяльності підприємства та детальному дослідженню обраної проблематики, виявленню позитивних сторін та існуючих недоліків порушених питань. Важливою є оцінка автором виявлених тенденцій у сфері дослідження та чинників впливу на них.

У третьому (рекомендаційному) розділі студент, на основі власних досліджень, повинен обґрунтувати пропозиції, спрямовані на підвищення результатів діяльності підприємства. Важливою складовою розділу є моделі, стратегії та механізми вирішення досліджуваної проблеми.

Обсяг основної частини повинен становити 30-35 сторінок (1,2,3 розділи).

2.6. Висновки курсової роботи. Наприкінці роботи студент повинен зробити загальні висновки, які мають стисло відображати сутність усієї роботи. Тут викладають найважливіші наукові та практичні здобутки курсової роботи. У висновках необхідно підвести підсумки своєї роботи по кожному з розділів, зокрема, та в загальному по роботі в цілому, визначити значення досліджуваної теми для практичного використання на підприємствах.

Висновки подаються суцільним текстом без нумерації відповідно до порядку завдань, логічно підсумовуючи висновки для кожного з них. Обсяг висновків становить 2-3 сторінки та повинен відповідати аналогічному обсягу вступу. Висновки також подаються з нового аркуша.

2.7. Список використаних джерел.

Список використаних джерел, на які є посилання в основній частині, наводять у кінці тексту роботи, починаючи з нової сторінки. У відповідних місцях тексту мають бути посилання. Бібліографічні описи в переліку посилань подають у **алфавітному порядку**. Порядкові номери описів у переліку є посиланнями в тексті (номерні посилання). Список використаних джерел повинен складатися з найменувань не менше 25 літературних позицій.

Джерела, на які є посилання тільки в додатку, наводять в списку використаних джерел.

Заголовок списку друкують за наступним зразком: **“СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”** (Times New Roman; розмір шрифту – 14, заголовні літери, напівжирні, розміщується посередині тексту без абзацного відступу).

2.8. Додатки.

У додатках курсової роботи вміщують матеріал, який:

- є необхідним для повноти роботи, але включення його до основної частини роботи може змінити впорядковане й логічне уявлення про роботу;
- не може бути послідовно розміщений в основній частині роботи через великий обсяг або способи відтворення;
- може бути вилучений для широкого кола читачів, але є необхідним для фахівців даної галузі.

У додатки курсової роботи можуть бути включені:

- додаткові ілюстрації або таблиці;

– матеріали, які через великий обсяг, специфіку викладення або форму подання не можуть бути внесені до основної частини (проміжні математичні докази, формули, копія технічного завдання, програми робіт, договори чи інші документи та ін.

Додатки слід оформляти як продовження курсової роботи на її наступних сторінках, або у вигляді окремої частини, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті роботи. Якщо додатки оформляють на наступних сторінках роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки, а перед усіма додатками додають вставну сторінку з написом “ДОДАТКИ” у центрі аркуша, як показано нижче:

Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово “Додаток_” і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ї. Додатки повинні мати спільну з рештою курсової роботи наскрізну нумерацію сторінок.

Усі розділи курсової роботи, від вступу до висновків, повинні бути пов’язані між собою, доповнювати і поглиблювати один одного.

РОЗДІЛ 3 ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗДІЛІВ КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1. Рекомендації для написання першого розділу

Перший розділ повинен містити назву та складатися з двох параграфів. За основу, при написанні цього розділу, необхідно взяти наступну узагальнену структуру.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Економічна сутність досліджуваного питання. Види, функції та особливості досліджуваного об'єкта.

У цьому параграфі розкривається поняття та сутність предмета дослідження, який залежить від обраної теми курсової роботи.

Предметом дослідження може бути: діяльність підприємства чи елемент діяльності, система, процес, елементи управління, тощо. Визначається місце та роль предмета дослідження в сучасних ринкових умовах господарювання; категорії та характеристики, які відображають тему дослідження.

Під категоріями та характеристиками розуміють логічні поняття або вирази, що відбивають головне, суттєве або найхарактерніше. Розглядається місце і значення предмета дослідження в системі підприємництва. У даному параграфі необхідно показати причинно-наслідкові зв'язки та взаємозалежність предмета дослідження та підвищення економічної ефективності господарювання підприємства, яке обрано об'єктом дослідження.

Описується структура досліджуваного об'єкта, характеристика кожного його виду. Розкривається зміст функцій та особливості функціонування і розвитку досліджуваного об'єкта.

1.2. Методологічні основи аналізу обраної сфери або

Дослідження зарубіжного досвіду та світових тенденцій розвитку економічних процесів за обраною проблематикою.

Методологія аналізу може включати модель (якщо це передбачено для розкриття теми курсової роботи). Основи інструментарію дослідження: моделі, фактори, алгоритми, система показників як сукупність взаємопов'язаних показників, які науково-обґрунтовано відображають факти й явища предмету дослідження.

Зарубіжний досвід доцільно вивчати, враховуючи особливості економічного розвитку обраних країн та України, зокрема. Варто розглядати

позитивний досвід та виявляти причинно-наслідкові зв'язки між прийнятими рішеннями та розвитком досліджуваного об'єкта у зарубіжних країнах.

3.2. Рекомендації для написання другого розділу курсової роботи

Другий розділ повинен мати назву з зазначенням досліджуваного підприємства та складатися з двох параграфів. Кожен параграф має містити вичерпну інформацію про звітні та розрахункові економічні показники господарської діяльності підприємства. За основу, при написанні цього розділу, необхідно взяти наступну узагальнену структуру.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОБРАНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «НАЗВА»

2.1. Характеристика господарської діяльності підприємства.

У параграфі 2.1 подається інформація про історію створення підприємства (ПП, ТОВ, ПАТ, ПрАТ тощо), його підпорядкування і місцезнаходження, організаційно-правову форму господарювання.

Коротко описується мета та предмет діяльності підприємства. Характеризуються його органи управління і подається схема організаційної структури управління підприємством (бізнес-структурою).

Параграф повинен бути написаний на основі статуту підприємства, а також первинної фінансової звітності об'єкта дослідження (за 3 останні роки), за якими обов'язково будуються таблиці та рисунки. Джерела отримання повної, об'єктивної та своєчасної інформації для аналізу – форми фінансово-статистичної та бухгалтерської звітності (Форма 1,2). Таблиці, діаграми, графіки слід проаналізувати і зробити відповідні висновки.

Крім того, у параграфі 2.1 можуть бути викладені дані про обсяги виробництва, номенклатуру і асортимент продукції, що випускається, а також види робіт та послуг, які надає підприємство. Для характеристики обсягів виробництва обов'язково використовуються вартісні та натуральні показники. За наявності даних можна провести вертикальний і горизонтальний аналіз цих показників за три останні звітні роки.

У параграфі можна проаналізувати трудові ресурси (персонал підприємства), зокрема структуру персоналу, оцінку динаміки структурних змін, організацію праці і питання соціального розвитку.

На основі даних форм № 2 річної фінансової звітності необхідно розрахувати основні показники господарської діяльності підприємства (табл. 2.1).

Основні показники господарської діяльності підприємства

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2022 до 2021		2023 до 2022	
				Абсолютне відхилення, грн	Відносне відхилення, %	Абсолютне відхилення, грн	Відносне відхилення, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)							
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)							
Валовий прибуток							
Інші операційні доходи							
Адміністративні витрати							
Витрати на збут							
Інші операційні витрати							
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)							
Інші доходи							
Фінансові витрати							
Інші витрати							
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)							
Витрати (дохід) з податку на прибуток							
Чистий фінансовий результат: прибуток(збиток)							

На основі розрахунків, представлених у таблиці, студент має сформулювати висновки про результати діяльності підприємства і дати його узагальнюючу характеристику.

2.2. Аналіз та дослідження на підприємстві проблематики згідно теми курсової роботи

Цей параграф повинен розкривати проблематику вибраної теми, тобто характеризувати предмет дослідження.

Він включає в себе проведення економічного аналізу та наукових досліджень з тих питань, які відповідають темі курсової роботи.

Склад цього параграфу встановлюється для кожної теми окремо за погодженням із науковим керівником роботи. У цьому параграфі курсової роботи доцільно використати проведені студентом дослідження обраної проблематики на конкретному прикладі.

3.3. Рекомендації для написання третього розділу

Розділ 3. Шляхи вдосконалення (поліпшення) досліджуваного об'єкта курсової роботи

У рекомендаційному розділі визначають способи та шляхи вдосконалення діяльності підприємства за обраною проблематикою. Цей розділ має містити інформацію, у якій відображаються конкретні напрями поліпшення чи розвитку підприємства шляхом вдосконалення досліджуваного об'єкта курсової роботи. Доцільно відобразити шляхи поліпшення на короткострокову та довгострокову перспективу. Студентам необхідно сформулювати чіткі пропозиції та рекомендації на основі проведених досліджень та аналізу обраної проблематики.

РОЗДІЛ 4

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

4.1. Загальні вимоги.

При виконанні курсової роботи необхідно дотримуватись методично встановлених правил оформлення тексту, таблиць, формул, розрахунків, схем. Курсову роботу виконують машинним способом на одному боці аркуша білого паперу (показник кольору: не менше 90%) формату А4 (розмір: 21 см×29,7 см, щільність: 80 г/м²) з міжрядковим інтервалом – 1,5, форматом шрифту Times New Roman, розміром – 14 пунктів.

Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту роботи і дорівнювати 12,5 мм. Обсяг основного тексту курсової роботи має становити 37-45 сторінок (без додатків).

Текст курсової роботи необхідно друкувати залишаючи поля таких розмірів: ліве 25 мм, верхнє та нижнє – 20 мм, праве – 10 мм.

Під час виконання роботи необхідно дотримуватись рівномірної щільності, контрастності й чіткості зображення для усього тексту. У роботі мають бути чіткі, нерозпливчасті лінії, літери, цифри та інші знаки. Всі лінії, літери, цифри і знаки повинні бути однаково чорними впродовж усього тексту.

У курсовій роботі повинні бути: титульний аркуш; завдання; зміст; вступ; основна частина, яка складається із трьох розділів; висновки; список використаних джерел; додатки.

Матеріал у курсовій роботі повинен бути викладений чітко та логічно, насичений фактичними даними та розрахунками. Курсова робота виконується без скорочення слів, з використанням лише загальноприйнятих абревіатур, які подаються у дужках після першого повного написання терміну (*наприклад*: надалі – ВВП). Стиль викладу науковий.

4.2. Нумерації.

Сторінки роботи слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Титульний аркуш та завдання включають до загальної нумерації сторінок роботи. Номер сторінки на титульному аркуші не проставляють.

До загального обсягу курсової роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу

сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів курсової роботи підлягають нумерації на загальних засадах.

4.3. Переліки.

Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів.

Переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня.

4.4. Примітки.

Примітки “Джерело”: вміщують у курсовій роботі за необхідністю дотримання вимог чинного законодавства про авторські права. Рекомендовано використовувати наступні звороти: “[8, с. 4]”, “складено автором на підставі даних Державної служби статистики України [8, с. 4]”; “складено автором на підставі Додатку А”. У випадку запозичення таблиці або рисунку з джерела подають посилання на нього. Примітка авторства подається безпосередньо після таблиці або рисунка з абзацного відступу курсивним шрифтом з крапкою в кінці, як це показано на Рис. 4.1 та Рис. 4.2.

4.5. Таблиці.

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць відповідно до прикладу, який представлено нижче:

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті роботи.

**Аналіз фінансових результатів діяльності
ТзОВ «Мелан-Львів» у 2021-2023 рр., тис. грн**

Показники	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення, тис. грн		Відносне відхилення, %	
				2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
Чистий дохід від реалізації продукції	11819	14775	20132	2956	5357	25	35,3
Собівартість реалізованої продукції	10618	12554	16762	1936	4208	18,2	33,5
Валовий прибуток	1201	2221	3370	1020	1149	84,9	51,7
Фінансовий результат від операційної діяльності	418	1219	1539	801	320	191,6	26,3
Фінансовий результат до оподаткування	538	1395	1740	857	345	159,3	24,7
Чистий фінансовий результат	419	1144	1413	725	269	173,0	23,5

Джерело: складено автором на основі [10; 14; 25]

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою та вирівнюється за правим краєм аркуша (Times New Roman; розмір шрифту – 14, курсив).

Таблиця повинна мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і вміщують над таблицею з нового рядка посередині тексту без абзацного відступу, крапку в кінці не ставлять (Times New Roman; розмір шрифту – 14, напівжирний). Назва має бути стислою і відображати зміст таблиці. Таблиця може мати загальну розмірність, яку зазначають в рядку безпосередньо над таблицею в круглих дужках з розміщенням за правим краєм аркуша (розмір шрифту має бути аналогічним табличному). Заголовки та підзаголовки шапки таблиці вказують жирним шрифтом (Times New Roman, розмір шрифту – 7-12 пунктів, напівжирний; міжрядковий інтервал – 1,0).

Горизонтальні та вертикальні лінії, які розмежовують рядки таблиці, а також лінії зліва, справа і знизу, що обмежують таблицю, можна не проводити, якщо їх відсутність не утруднює користування таблицею. Якщо рядки або граfi таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю

поділяють на частини, розміщуючи одну частину під одною, або поруч, або переносячи частину таблиці на наступну сторінку, повторюючи в кожній частині таблиці її головку і боковик. При поділі таблиці на частини допускається її шапку або боковик замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці. Слово “Таблиця_” вказують один раз зліва над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: “Продовження таблиці_” з зазначенням номера таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф вказують в однині. Для покращення читабельності таблиці дозволяється використовувати жирний шрифт для заголовків при наявності підзаголовків, які зазначають звичайним шрифтом. Кожна таблиця відділяється від тексту, який продовжується після неї, одним порожнім рядком.

4.6. Ілюстрації.

Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми) слід розміщувати у курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці як вказано на прикладі нижче. На всі ілюстрації мають бути посилання у роботі.

Ілюстрації можуть мати назву, яка позначається словом “Рис._” та яке разом з назвою ілюстрації друкують малими літерами (крім першої великої) і вміщують під рисунком з нового рядка посередині тексту без абзацного відступу, крапку в кінці не ставлять, за необхідності в кінці назви можуть бути подані розмірності у круглих дужках. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (підрисунковий текст). Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, Рис. 2.5 – п’ятий рисунок другого розділу. Ілюстрація повинна вміщуватись на одній сторінці.

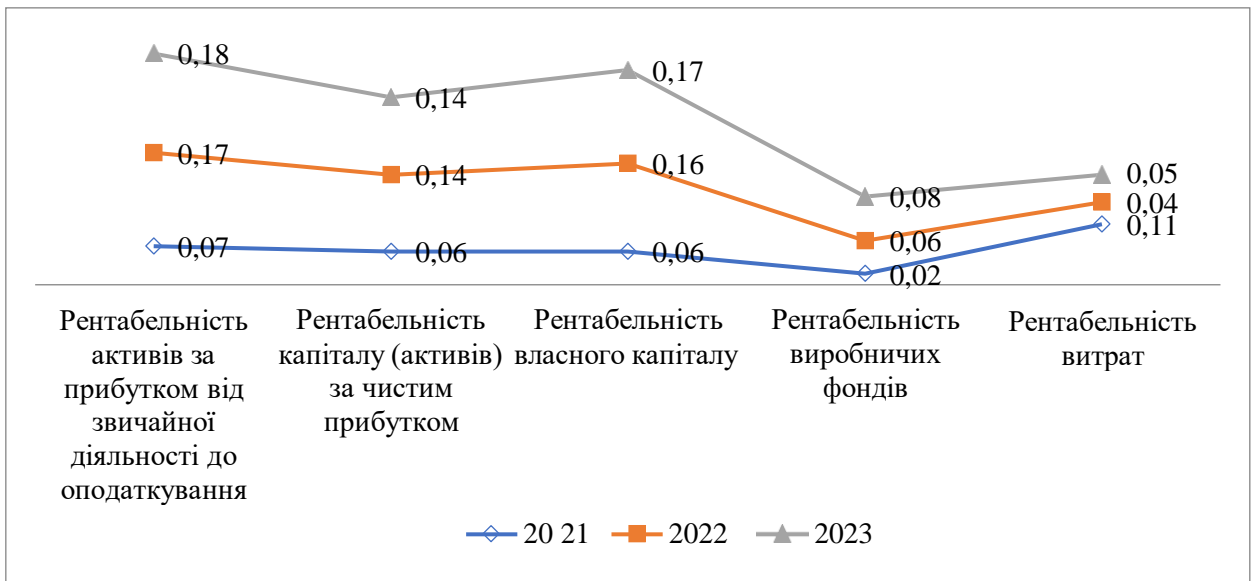

Рис. 2.5. Динаміка показників рентабельності ТЗОВ «Мелан-Львів» у 2021-2023 роках, %

Джерело: складено автором за даними таблиці 2.5

4.7. Формули.

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище і нижче кожної формули або рівняння повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Формули і рівняння у роботі (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатках) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад, формула (1.3) – третя формула першого розділу. Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку як на прикладі, представленою нижче.

Точка беззбитковості в натуральних одиницях ($T_{\text{без.}}$) розраховується за формулою [29, с.372]:

$$T_{\text{без.}} = \frac{P_{\text{т}}}{M_{\text{Дод}}}, \quad (1.3)$$

де $P_{\text{т}}$ – постійні витрати; $M_{\text{Дод}}$ – маржинальний дохід на одиницю.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі чи рівнянні. Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом “де” без

двокрапки. Нижче пояснень значень повинно бути залишено один вільний рядок.

Переносити формули чи рівняння на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, повторюючи знак операції на початку наступного рядка. Коли переносять формули чи рівняння на знакові операції множення, застосовують знак “х”. Формули, що йдуть одна за одною не розділені текстом, відокремлюють комою.

4.8. Посилання.

Посилання в тексті роботи на джерела потрібно зазначати порядковим номером за переліком посилань, який виділяють двома квадратними дужками, наприклад: “... у роботах [1-7] ...” або “[8, с. 34]”. Оформлення посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань із зазначенням номера та сторінки джерела. У курсовій роботі обов’язково мають бути присутні посилання.

4.9. Бібліографічні описи.

Список використаних джерел, на які є посилання в основній частині курсової роботи, наводять у кінці тексту роботи, починаючи з нової сторінки. У відповідних місцях тексту мають бути посилання. Бібліографічні описи в переліку посилань подають у алфавітному порядку. Порядкові номери описів у переліку є посиланнями в тексті (номерні посилання). Бібліографічні описи посилань у переліку наводять відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. Якщо джерело має одного і більше авторів, його оформляють наступним чином:

Хомко Л.В., Кульгавець Х.Ю. Правове регулювання підприємницької діяльності: навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2016. 424 с.

або

Гончарук Н., Сурай І. Лідерство як якісна характеристика особистості чи інституції. URL:

<http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2010-3-3.pdf> (дата звернення: 10.02.2020).

Якщо бібліографічне джерело укладене колективом авторів, із загальною редакцією, тоді його оформляють наступним чином:

Економіка підприємства / за заг. ред. А.В. Покропивного. Київ, 2008. 458 с.

У випадку наявності нормативних законодавчих актів, їх оформляють наступним чином:

Господарський кодекс України: Закон України від 13.02.2020 № [440-IX](#) (зі змінами та доповненнями) / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/print1378807743728439> (дата звернення: 17.02.2020)

або

Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року : Постанова КМУ від 6 серпня 2014 р. № 385. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3852014%D0%BF>.

Декомпановані праці, статті та тези доповідей конференцій оформляються наступним чином:

Урба С.І., Червона О.Ю. Аналіз фінансового забезпечення розвитку аграрного сектору економіки України. *Бізнес-навігатор*. 2019. № 2(51). С. 37–41.

Якщо в бібліографічному описі використовують статистичні данні з сайтів, тоді їх оформляють таким чином:

Індекс легкості ведення бізнесу : Звіт за 2020 рік. Світовий економічний форум. URL: <http://reports.weforum.org/global-enabling-tradereport-2016> (дата звернення: 17.02.2020).

4.10. Вимоги до оформлення ілюстративного матеріалу у додатках.

Ілюстрації, таблиці, формули та рівняння, що є у тексті додатка, слід нумерувати в межах кожного додатка, наприклад, Рисунок Г.3 – третій рисунок додатка Г; Таблиця А.2 – друга таблиця додатка А; формула (А.1) – перша формула додатка А. В посиланнях у тексті на ілюстрації, таблиці, формули, рівняння додатку слід писати: “... на рисунку А. 2 Додатку А”.

РОЗДІЛ 5

ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Захист курсової роботи має за мету виявити знання студента з досліджуваної ним теми. Студент повинен добре орієнтуватись в поданій до захисту роботі: правильно відповідати на поставлені питання як теоретичного, так і практичного характеру, що стосуються обраної теми, а також суміжних, близьких за змістом, тем; вміти розкрити джерела цифрових даних, методи розрахунків тощо.

При оцінюванні курсової роботи враховується:

- відповідність змісту курсової роботи обраній темі, її структура й логічність побудови;
- повнота висвітлення теми курсової роботи та послідовність її розкриття;
- дотримання вимог щодо оформлення та виконання курсової роботи;
- правильність проведених розрахунків;
- змістовність доповіді студента на захисті, лаконічність та чіткість викладу результатів наукових досліджень.

У випадку отримання студентом «незадовільно» призначається повторний захист курсової роботи.

РОЗДІЛ 6

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

За результатами захисту курсової роботи виставляють диференційовану оцінку, яку заносять до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки студента за підписом керівника.

Критерії оцінювання наступні:

- відповідність змісту курсової роботи обраній темі та затвердженому плану; наявність та правильність необхідних розрахунків;
- представлення пропозицій та висновків досліджуваної проблематики; наповненість курсової роботи графічними та схематичними рисунками (30 балів);
- вичерпність і правильність виконання завдань курсової роботи та якості її оформлення (20 балів);
- публічний захист курсової роботи студентом (50 балів).

Таблиця 6.2

Шкала оцінювання курсової роботи

Шкала Університету (у балах)	Шкала ECTS	Національна шкала	
		Код	Прописом
90-100	A	5	відмінно
81-89	B	4	дуже добре
71-80	C	4	добре
61-70	D	3	достатньо
51-60	E	3	задовільно
50 і менше	FX	2	незадовільно
не з'явився		1	не з'явився

Студента, який не здав курсової роботи або отримав на захисті незадовільну оцінку, повинен по талону захистити роботу. Студент, який вдруге отримав негативну оцінку з курсової роботи, відраховується з Університету.

Результати виконання і захисту курсових робіт обговорюються на засіданні кафедри економіка підприємства.

РОЗДІЛ 7
ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІН
ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

ОКРЕМИЙ ФАЙЛ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Адаір Д. Мистецтво керувати людьми и самим собою. М.: Ексмо, 2006. 656 с. Адізес Іцхак Командне лідерство. Як порозумітися з будь-яким менеджером / пер. з англ. Світлана Сарвіра. К. :Наш формат, 2019. 312 с.
2. Ануфрієва О.Л., Пальчевська Т.Г., Лагоцька Г.М. Підприємницька діяльність: навч. посібник / за наук. ред. О.Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ: ЛілеяНВ, 2014. 304 с.
3. Бендас Т.В. Психологія лідерства: навчальний посібник. СПб.: Пітер, 2009. 448 с.
4. Бренд-лідерство: нова концепція брендингу / пер. з англ. Н.В. Кіяченко, А.Н. Москвічова, Ю.А. Бистрова. М.: Вид. дім Гребеннікова, 2003. 374 с.
5. Валерія Козлова Технологія EQ-BOOST. Як використовувати емоційний інтелект у бізнесі та житті. Львів: в-во Старого Лева, 2018. 176 с.
6. Варналій З.С. Конкуренція і підприємництво: монографія. К. : Знання України, 2015. 463 с.
7. Варналій З.С. Основи підприємництва: Навчальний посібник. К. : Знання-Прес, 2006. 350 с.
8. Виноградська А.М. Основи підприємництва : Навчальний посібник. К : Кондор, 2008. 544 с.
9. Гаєвська Л.М. Підприємницька діяльність та її оподаткування: Навчальний посібник. Ірпінь : Академія ДПС України, 2003. 218 с.
10. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL. <http://zakon.rada.gov.ua>.
11. Добрава Н.В., Осипова М.М., Бондаренко М.О. Основи бізнесу: навч. посібник. Одеса, 2018. 305 с.
12. Донець Л.І., Романенко Н.Г. Основи підприємництва. Навчальний посібник. К. : ЦНЛ, 2006. 320 с.
13. Дороніна М.С., Доронін А.В. Культура ділового спілкування і партнерства: навчальний посібник. Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. 204 с.
14. Економіка виробничого підприємництва: навч. посібник. / Й.М. Петрович та ін. К. : Т-во «Знання», 2002. 405 с.
15. Економіка підприємства. Підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. Київ : КНЕУ, 2001. 528 с.
16. Іванюта С.М. Підприємництво і бізнес-культура. Навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2007. 288 с.
17. Кібік О.М., Белоус К.В., Котлубай В.О. Теорія бізнесу: навч. посібник. 2-ге вид., випр. і доп. Одеса: КУПРІЄНКО СВ, 2017. 225 с.

18. Колот А.М., Швиданенко Г.О. Створення власного бізнесу: навч. посібник. К: КНЕУ, 2017. 311с.
19. Колот В.М., Щербіна О.В. Підприємництво: навчально-метод. посіб. для сам. вивч. дисц. К. : КНЕУ, 2003. 160 с.
20. Кузьмін В.В. Фінансові основи підприємництва. Навчальний посібник. К : ЦНЛ, 2006. 192 с.
21. Ларина Я.С., Мочерний С.В. Основи бізнесу: навчальний посібник. К: Видавничий центр «Академія», 2009. 383 с.
22. Ларина Я.С., Мочерний С.В., Фомішина В.М., Чеботар С.І. Основи бізнесу: навч. посібник. К: ВЦ «Академія», 2009. 384 с.
23. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання: навч. посібник, за ред. проф. Л.І. Воротиної. К: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. 307 с.
24. Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І. Основи підприємницької діяльності: посібник. К., 2005. 280 с.
25. Остапчук А.Д., Збарська А.В. Організація підприємницької діяльності у фірмі: навч. посібник / за ред. професора В.К. Збарського. К: КиМУ, 2015. 273 с.
26. Пачковський Ю.Ф. Психологія підприємництва. Навч. посібник. К.: Каравела, 2006. 408 с.
27. Педько А. Основи підприємництва і бізнес культури. навч. посібник. К: Центр навчальної літератури, 2019. 168 с.
28. Податковий кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
29. Сергеева Л.М., Кондратьєва В.П., Хромей М.Я. Лідерство: навч. посібн. / за наук. ред. Л. М. Сергеевої. Івано-Франківськ, «Лілея-НВ». 2015. 296 с.
30. Сизоненко В.О. Сучасне підприємництво: довідник. К. : Знання-Прес, 2007. 440 с.
31. Сокольська Р.Б., Зелімка В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Ч. І. Аналіз фінансової звітності. Дніпро : НМетАУ, 2015. 92 с.
32. Хомко Л.В., Кульгавець Х.Ю. Правове регулювання підприємницької діяльності: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 424 с.
33. Циктор А.І., Остапець О.М., Банах Ю.В., Коркуна І.І. Основи підприємницької діяльності : навч. посібник. Львів: Добра справа, 2014. 356 с.
34. Шваб Л.І. Основи підприємництва. Навчальний посібник. 2-ге видання. К.: ЦНЛ, 2007. 368 с.

35. Avastone consulting: Leadership and the Corporate Sustainability Challenge: Mindsets in Action Report. P. 50. Available at: <http://www.avastoneconsulting.com/MindsetsInAction-Report.html>.
36. Kegan R., Lahey L. L. Immunity to change: How to overcome it and unlock potential in yourself and your organization. – Boston: Harvard Business Press, 2009.
37. Leslie J. B. The Leadership Gap What You Need, And Still Don't Have, When It Comes To Leadership Talent. Center for Creative Leadership. P. 20. Available at: <http://insights.ccl.org/articles/white-papers/the-leadership-gap-what-youneedand-still-dont-have-when-it-comes-to-leadership-talent/>.
38. Torbert W.R., Rooke D. Seven Transformations of Leadership // Harvard Business Review, April 2005. Available at: <https://hbr.org/2005/04/seventransformations-of-leadership>.
39. Wilber Ken. The Integral Vision. Boston & London, Shambhala Publications, Inc. 2007. 84 p.
40. Wilber Ken. The time has come for Integral leadership. Integral Leadership Collaborative // Integral Leadership Review and Integral Leadership in Action. 2011.